

Goigs de Sant Andreu de Llanars

Prats de Lluçanès

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Església de Sant Andreu de Llanars. Prats de Lluçanès
Emplaçament A 1000 metres per pista forestal de la carretera BV-4401, punt quilomètric 19'900

Coordenades:

Latitud: 42.00398
Longitud: 2.00916
UTM Est (X): 417946
UTM Nord (Y): 4650693

Classificació

Número de fitxa 08171-125
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia Fons documental
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Autoria de l'element: Lluís Badia (lletra) i Àngel Noguera (música)
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Accés Restringit
Ús actual: Religios
Titularitat Privada accessible
Titular: Bisbat de Vic. c/ Santa Maria, 1. 08500. Vic
Fitxes associades:
[Sant Andreu de Llanars](#)
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dj., 11/01/2007 - 01:00

Descripció

Es tracta dels Goigs en honor a Sant Andreu, apòstol, venerat a l'església de Sant Andreu de Llanars. La present publicació, del 2001, correspon a la segona edició d'aquests Goigs. Els Goigs estan emmarcats en un requadre que presenta motius florals i vegetals. A la part superior hi ha un dibuix de Sant Andreu representat amb la creu en forma d'aspa, atribut del Sant. A la part central hi ha les estrofes de lloança i pregàries dels vilatans que s'encomanen a la seva protecció. En elles, s'hi pot resseguir els episodis de la vida del Sant. A la part inferior hi ha la partitura amb la música de la tornada, i al revers, hi ha un escrit que ressegueix la història de l'església de Sant Andreu de Llanars, acompanyat de dues fotografies.

Observacions:

Els goigs són cantats el dia 30 de novembre, dia del sant, i el dilluns de Pasqua.

Història

Els goigs són composicions poètiques, de caire popular, que es canten en llaor de la Mare de Déu, a Crist o als sants. Es canten col·lectivament, en el marc d'un acte religiós de cert relleu, com ara una missa de festa major, un aplec, una processó, etc. La seva finalitat, en el marc de devoció i en memorial d'un sant o santa, patró o patrona d'una comunitat, consisteix a donar les gràcies pels béns rebuts, o bé com a pregària per demanar la salut física o espiritual de la comunitat. Sant Andreu, apòstol, era el germà gran de Sant Pere, i com ell, pescador de Galilea. Va ser el primer a seguir a Jesús i per aquest motiu els grecs el van anomenar Protokletos o Protoclite (el primer a ser convocat). La hagiografia explica que després de la mort de Jesús hauria estat designat per evangelitzar Escità. Allí se li aparegué un àngel que li va dir que anés a veure a Mateu, que es trobava a Etiòpia, cegat i empresonat. Un cop davant seu es va agenollar i es va posar a resar, i al moment Mateu recuperà la vista. Un cop complerta la seva missió va arribar primer a Grècia i després a Àsia Menor, on hauria realitzat una sèrie de miracles. Empresonat pel procònsol romà Quirino, governador de Macedònia, que l'acusava d'incitar a la destrucció del temple i desviar al poble del culte dels Déus, va ser llançat a les feres, que el van respectar. Quan va visitar el Peloponès, a Patràs, va curar a la dona del procònsol Egeas. Però, aquest, que li recriminava predicar la desobediència a l'emperador, el va fer apallissar amb vares i després va ordenar que el lliguessin amb cordes a una creu, on morí al tercer dia. L'atribut més popular de Sant Andreu és la creu en forma d'aspa, tot i que no es té cap testimoni documental. Segurament aquest símbol iconogràfic sorgeix de l'imaginari popular, en què Sant Andreu hauria decidit que la creu on fou crucificat fos diferent a la de Jesucrist. Aquest símbol es troba representat per primer cop el segle X, tot i que s'estén en gran profusió a partir del segle XV.

GOIGS EN HONOR DE SANT ANDREU APÒSTOL,

la imatge del qual
de Llanars,
Prats de Lluçanès,

es venera a l'ermita
parròquia de
bisbat de Vic

Faci mal temps o bonança,
guieu sempre el nostre pas:
*Deu-nos pau, fe i esperança,
Sant Andreu, des de Llanars.*

Quan Jesús iniciava
el seu cicle redemptor,
tot seguit us demanava
per a ser-li seguidor.
Ell us posa confiança
i vos no li sou esclàs.

Amb el vostre germà Pere
nova ruta haveu emprès;
heu deixat tota fal·lera
mantenint el cor desgrès.
Presentiu Nova Aliança
quan prop d'Ell haveu romàs.

Pels camins de Palestina
molts prodigis admireu;
més encara, la doctrina
que Jesús presenta arreu.
Us creixia l'ensenyança
que Ell sembrava, pas a pas.

Us sorpren cada miracle
—sobretot aquell dels pans—;
demà, l'hora del Cenacle
serà del amb els germans.
Però mai la benaurança
de la pau, no us manca pas:

Quan Jesús mor a la costa
del Calvari, tot patiu;
però ve la Pentecosta
i amb el foc de Déu sortiu.
I fareu del Crist llouça
en un món tot ell fal·laç.

El món grec rep la petjada
de la vostra missió:
dels humils és elevada;
pels romans no té perdó.
Al martiri l'odi us llança
que del cel us serà llaç.

Segles fa que aquesta terra
demanava el vostre ajut,
aixecant-vos, dins la serra,
una ermita en gratitud.
Ella encara fa fermaça
i l'ajut és eficaç.

Si amb els anys, les pedres velles,
demostraven cansament,
de l'amor en fan estrelles
els devots conjuntament.
I refan, amb gran gaubança,
les parets del vostre mas.

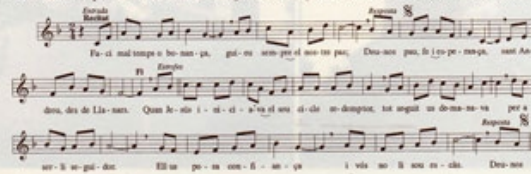
Sou la llum de la comarca,
la salut del Lluçanès.
Contra el mal sigueu-nos l'arca;
per al bé, suport paleàs.
Les collites d'esperança
protegiu amb vostre braç.

Faci mal temps o bonança,
guieu sempre el nostre pas:
*Deu-nos pau, fe i esperança,
Sant Andreu, des de Llanars.*

V/ Pregueu per nosaltres, sant Andreu.

R/ Perquè siguem dignes de les promeses de Crist.

*PREGUEM: Senyor, us supliquem humilment que no deixi mai d'intercedir per l'Església l'apòstol
sant Andreu, que la serví com a evangelitzador i pastor. Per Crist Senyor nostre. Amén.*

Llibre: Llibre de la Bíblia i Tercet

Música: Àngel Noguera i Alegret

carretera sense asfaltar que voreja les masies de cal Guerro i la Roca. En arribar a les envistes de la masia de la Vila de Llanars, novament a mà esquerra, apareix un petit planell i, al fons, mig amagada entre els arbres, s'albira la capella. Antigament, quan la vegetació era menys densa, era més fàcil d'endevinar que està situada a la punta d'un gran flanquejat per un petit torrent.

La primera notícia d'un lloc anomenat «Llanars», a la comarca d'Osona, és de finals del segle X, l'any 997, quan Sunifred, abat del monestir de Sant Benet de Bages, fa donació al monestir de diversos alous, entre els quals hi ha el de Llanars.

El primer document sobre l'existència d'una església en aquest indret és del primer terç del segle XI, l'any 1034, quan Oda, muller de Guisad I de Lluçà, en el seu testament, deixa prop de l'església una vinya per a llum. D'aquesta mateixa època, 1025-1050, existeix una llista de parròquies on consta aquest nom.

L'any 1435, juntament amb Sant Vicenç de Prats, es converteix en sufragània de Santa Eulàlia de Pardines. Més endavant, quan Prats recupera la seva condició de parròquia, l'any 1787, se li adhereix Llanars com a sufragània.

En època més recent, l'any 1936, la capella va ser profanada i va perdre la seva condició de lloc destinat al culte. Sortosament, però, en els anys vuitanta, es van dur a terme importants obres de restauració que van culminar l'any 1991, data de la inauguració de les millores i de la recuperació per al culte.

La capella és d'estil romànic i, dins la seva simplicitat, causa una agradable impressió, tant si s'observa des de fora com si es penetra a l'interior. Resten algunes proves de l'existència d'una primera capella construïda en el segle XI (part dels murs laterals que després foren reforçats, filera de pedres d'un absis més antic). En la seva forma actual, però, cal considerar-la una obra del segle XII, amb un absis semicircular i una sola nau. Sobre la façana de ponent hi ha un campanar de torre, de planta quadrada amb coberta de dues vessants; a cada una de les quatre cares, una finestra geminada se sobreposa a una, més gran, de simple. La porta d'entrada al cantó de migjorn, i la il·luminació és assegurada per una finestra en forma de creu a la paret del campanar, dues finestres de doble esqueixada (segons el llenguatge tècnic), i una espiellera bastant més moderna. També s'hi nota la marca de les reformes fetes al llarg dels segles, algunes més visibles que altres (una coberta amb teula àrab substituïnt la de lloses, l'arrebossat interior, la construcció d'un cor, dos arcs per a la instal·lació de retaules).

Actualment, de forma fixa, s'hi celebra l'eucaristia dues vegades l'any (per la festa del sant patró, el dia 30 de novembre, i el dilluns de Pasqua, aniversari de la restauració); de forma esporàdica, quan raonablement es demana per a una trobada familiar o de grup.

Els qui heu visitat aquesta església, molt probablement en conserveu un agradable record. Si ara aquests goigs el fan més perdurable, que facin també més viva la vostra devoció envers el seu patró, l'apòstol sant Andreu.

Josep Casals i Serrat

Arxiu Fotogràfic Municipal de Prats de Lluçanès

Edita: Parròquia de Sant Vicenç de Prats de Lluçanès. 2a edició: maig del 2001.

Imatges a Coloritzades D'AC: ORION VHC